

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๔/๕๖๖๖

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... ๖๐๕๕/๖๕๕๕
วันที่..... ๒๖ เม.ย ๕๕
เวลา..... ศ. ๕๖๖๖

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๓๐๗๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๒
 ๒. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๖๕๘๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒
 ๓. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๕๗๙ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว
จำนวน ๓ ฉบับ

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติการใช้งบประมาณอิสลามว่าด้วยกรอบครัว มรดก และการพิจารณาคดี พ.ศ. (นายฮอซาลี มาห์หมัด กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการใช้งบประมาณอิสลามว่าด้วยกรอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. (นายนัจมุดดีน อูมา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการใช้งบประมาณอิสลามว่าด้วยกรอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. (นายวิรัตน์ กัลยาศิริ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ไปเพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามรับรองเนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน นั้น

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าวแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(Signature)

(นางฐะปาณีย์ อาจารย์วงศ์)

กลุ่มงานระเบียบการ
วันที่ ๑๐๑/๑/๒๕๕๕
วันที่ ๒๑/เมย/๕๕ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ
ด้านประสานกิจการภายในประเทศ
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	สำนักการประชุม
วันที่ ๑๕๐	๒๕๕๕
วันที่ ๒๑/๑/๕๕	เวลา ๑๒.๓๐ น.
ส่งกลุ่มงาน	ดำเนินการ

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๗๒

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฤษฎีกา ๑
วันที่ ๑๐๑/๑/๒๕๕๕
วันที่ ๒๑/เมย/๕๕ เวลา ๑๓.๐๐ น.

๕

(สำเนา)

เลขรับ ๑๐๕/๒๕๕๒ วันที่ ๑๗ ก.ย. ๒๕๕๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดก และการพิจารณาคดี พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติ
๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดก และการพิจารณาคดี พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบกันมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ฮอซาลี มาห์เร็ม ผู้เสนอ
(นายฮอซาลี มาห์เร็ม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) วิรัตน์ กัลยาศิริ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) นริศ ชำนุรักษ์ ผู้เสนอ
(นายวิรัตน์ กัลยาศิริ) (นายนริศ ชำนุรักษ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) จุติ ไกรฤกษ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) อรรถพร พลบุตร ผู้เสนอ
(นายจุติ ไกรฤกษ์) (นายอรรถพร พลบุตร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) ปรีชญา ขำเจริญ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) เจาะอามิง โตะตาหยง ผู้เสนอ
(นางสาวปรีชญา ขำเจริญ) (นายเจาะอามิง โตะตาหยง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) อสี มะหะมัดยงกี ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สามารถ มะลูตีม ผู้เสนอ
(นายอสี มะหะมัดยงกี) (นายสามารถ มะลูตีม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(โปรดพลิก)

๘

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดก และการพิจารณาคดี
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส
ยะลา และสตูล

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๓๗ กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพ
บริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการ
ปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็น
ปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส
ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ นั้น ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศและของนานา
ประเทศที่มีอิสลามิกชน ซึ่งมุสลิมในประเทศไทยนอกเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา
และสตูล ก็มีความต้องการนำกฎหมายอิสลามมาบังคับใช้เกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกด้วย
เช่นกัน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี
นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ไม่ให้เกิด
ความเหลื่อมล้ำในการพิจารณาคดีและเป็นการอำนวยความสะดวกให้มุสลิมในประเทศไทยได้ใช้
หลักศาสนาเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาคดีว่าด้วยครอบครัวและมรดก และสอดคล้องกับการ
พิจารณาคดีของประเทศมุสลิมทั่วโลก อีกทั้งสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนา
ความสัมพันธ์กับประเทศในโลกอิสลามในเชิงเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม จึงมีความ
จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“กอฎี” หมายความว่า มุสลิมผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกตามศาสนบัญญัติอิสลาม

มาตรา ๕ ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดก ซึ่งมุสลิมเป็นทั้งโจทก์และจำเลย หรือมุสลิมเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท ให้บังคับตามศาสนบัญญัติอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการนั้น ไม่ว่ามุลคดีเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ในกรณีที่มีปัญหาต้องตีความตามศาสนบัญญัติอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกให้องค์คณะกอฎีในศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หลักเกณฑ์การเสนอปัญหาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานศาลฎีกากำหนด ระเบียบตามวรรคสองเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ ให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามขึ้นในศาลจังหวัดและให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับศาสนบัญญัติอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก

ให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามขึ้นในศาลฎีกาและให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลาม

มาตรา ๘ องค์กรคณะกอฎีในศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามจะต้องประกอบด้วยกอฎีจำนวนอย่างน้อยสองคน และผู้พิพากษาอีกอย่างน้อยสองคน จึงจะเป็นองค์กรคณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีได้

องค์กรคณะกอฎีในศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามจะต้องประกอบด้วยกอฎีจำนวนอย่างน้อยสามคนและผู้พิพากษาอีกอย่างน้อยสามคน จึงจะเป็นองค์กรคณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีได้

การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใดที่มีผลทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด จะต้องกระทำโดยเสียงข้างมากของกอฎีและผู้พิพากษาในองค์กรคณะนั้น

มาตรา ๙ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งกอฎีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายอิสลามเป็นอย่างดี และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามศาสนบัญญัติอิสลาม

หลักเกณฑ์ วิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งกอฎีให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งคณะโต๊ะยุติธรรมอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้ดำรงตำแหน่งเป็นกอฎีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้กอฎีเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยให้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพ้นจากตำแหน่งกอฎีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัย การรักษาวินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมมาใช้บังคับแก่กอฎีโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและความยุติธรรมให้แก่ผู้ฟ้องคดีในการฟ้องคดีครอบครัวและมรดกอิสลามต่อศาล ให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีเจ้าหน้าที่ศาลหรือที่ปรึกษาหรือผู้มีความรู้ด้านกฎหมายอิสลามเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการฟ้องคดีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

การยื่นคำฟ้อง คำร้องและคำขอต่อศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำโดยผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ โดยจะมีการแต่งตั้งทนายความหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๑๒ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับคดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ เมื่อมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกอิสลามเกิดขึ้นและคู่กรณีประสงค์จะไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความกันก่อนยื่นคำฟ้องต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเพื่อทำการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อที่พิพาทนั้น

ในกรณีที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมตามการไกล่เกลี่ยของศาลตามวรรคหนึ่ง ให้กรณีพิพาทดังกล่าวถือเป็นอันสิ้นสุด คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจนำคดีขึ้นฟ้องต่อศาลได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาล การแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ย และอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ กระบวนการพิจารณาคดี การพิพากษาคดี การบังคับคดีและการดำเนินการใด ๆ ที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

8

มาตรา ๑๖ ให้โอนบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องแล้วหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลใดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๕๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นคดีของศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

๘/๑

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ การใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ.

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๓๗ กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือนของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ นั้น ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศและของนานาประเทศที่มีอิสลามิกชน ซึ่งมุสลิมในประเทศไทย นอกเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ก็มีความต้องการนำกฎหมายอิสลามมาบังคับใช้เกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกด้วยเช่นกัน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพิจารณาคดีและเป็นการอำนวยความยุติธรรมให้มุสลิมในประเทศไทยได้ใช้หลักศาสนาเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาคดีว่าด้วยครอบครัวและมรดก และสอดคล้องกับการพิจารณาคดีของประเทศมุสลิมทั่วโลก อีกทั้งสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศในโลกอิสลามในเชิงเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๑ ปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ โดยการยกเลิกกฎหมายดังกล่าว และให้ใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดก และการพิจารณาคดี ฉบับนี้ใช้บังคับแทน และให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๑ มาตรา ๒ และ มาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดให้มีคำนิยามในร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้แก่ คำว่า “มุสลิม” หมายความว่า บุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามโดยการเกิดหรือการเข้ารับอิสลามในภายหลัง

“กอฎี” หมายความว่า มุสลิมที่ทำหน้าที่ตัดสินคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้กฎหมายครอบครัว มรดกอิสลาม

๒.๓ กำหนดให้ในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดก ซึ่งมุสลิมเป็น ทั้งโจทก์และจำเลย หรือในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท ให้บังคับตามข้อบัญญัติกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว และมรดกตามพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน (ร่างมาตรา ๕)

๒.๔ กำหนดให้องค์คณะกอฎีในศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาต้องตีความบทบัญญัติแห่งพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน (ร่างมาตรา ๖)

๒.๕ กำหนดให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามขึ้นในศาลจังหวัด และจัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามขึ้นในศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๗)

๒.๖ กำหนดให้มีองค์คณะกอฎีในศาลชั้นต้น และศาลฎีกาในแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลาม (ร่างมาตรา ๘)

๒.๗ กำหนดเกี่ยวกับเรื่องคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งกอฎีให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งคณะยุติธรรมเป็นกอฎีตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๘ กำหนดเกี่ยวกับเรื่องเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ การพ้นจากตำแหน่ง วินัย การรักษาวินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์ (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๙ กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ศาลหรือที่ปรึกษาหรือผู้มีความรู้ด้านนิติศาสตร์อิสลามเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในการฟ้องคดี และการยื่นคำฟ้อง คำร้องและคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๑๐ กำหนดเกี่ยวกับเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องคดีหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคดี (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๑๑ กำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยโดยศาลก่อนที่ผู้กรณีจะนำคดีขึ้นสู่ศาล (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๒ กำหนดให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในเรื่องกระบวนการพิจารณาคดี การพิจารณาพิพากษาคดี การบังคับคดีหรือการดำเนินการใด ๆ มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๑๔ กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑๕ กำหนดให้โอนบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องแล้วตามกฎหมายว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นคดีของศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามในจังหวัดนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๕๐/๒๕๕๒ วันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๕๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติ
๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปลงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปลงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) นัจมุดดีน อูมา ผู้เสนอ
(นายนัจมุดดีน อูมา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคมาตุภูมิ

(ลงชื่อ) อารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ฟารีดา สุไลมาน ผู้เสนอ
(นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์) (นางฟารีดา สุไลมาน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคมาตุภูมิ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคมาตุภูมิ

(ลงชื่อ) นิมุคตาร์ วาบา ผู้เสนอ (ลงชื่อ) เซวงค์กดี เร่งไพบูลย์วงศ์ ผู้เสนอ
(นายนิมุคตาร์ วาบา) (นายเซวงค์กดี เร่งไพบูลย์วงศ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) ทองดี มนิสสาร ผู้เสนอ (ลงชื่อ) นิพนธ์ ศรีธเรศ ผู้เสนอ
(นายทองดี มนิสสาร) (นายนิพนธ์ ศรีธเรศ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สถาพร มณีรัตน์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) พรพิมล ธรรมสาร ผู้เสนอ
(นายสถาพร มณีรัตน์) (นางสาวพรพิมล ธรรมสาร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(โปรดพลิก)

90.

(ลงชื่อ) สวงน พงษ์มณี ผู้เสนอ
(นายสวงน พงษ์มณี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) นันทพร วีรกุลสุนทร ผู้เสนอ
(นางนันทพร วีรกุลสุนทร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) สิรินทร รามสูต ผู้เสนอ
(นางสิรินทร รามสูต)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สมคิด บาลโธสง ผู้เสนอ
(นายสมคิด บาลโธสง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ฉลาด ขามช่วง ผู้เสนอ
(นายฉลาด ขามช่วง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พิเชษฐ์ ตันเจริญ ผู้เสนอ
(นายพิเชษฐ์ ตันเจริญ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน

(ลงชื่อ) พิษณุ หัตถสงเคราะห์ ผู้เสนอ
(นายพิษณุ หัตถสงเคราะห์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สัญชัย อินทรสูต ผู้เสนอ
(นายสัญญาชัย อินทรสูต)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) วันเพ็ญ พร้อมพัฒน์ ผู้เสนอ
(นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สุรชาติ ชาญประดิษฐ์ ผู้เสนอ
(นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์)

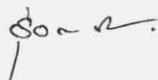
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สมชัย เจริญชัยฤทธิ์ ผู้เสนอ
(นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชากร

ผู้เสนอ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

ณัฐฐา พิมพ์
พิมพ์ ทาน
ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ ที่บังคับใช้ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่งเป็นจังหวัดที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลในคดีเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก ต้องใช้หลักการทางศาสนาอิสลามมาเป็นหลักในการพิจารณา ส่วนคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามแต่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นซึ่งมีเป็นจำนวนมาก เมื่อมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกที่ไม่อาจตกลงกันในท้องถิ่นได้ ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาไปตามหลักแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งถือเป็นความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นเพื่อขจัดความแตกต่างและสร้างความเป็นธรรมให้แก่กลุ่มประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

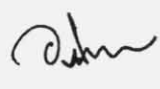
๒

รับรอง

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี

พ.ศ.

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๑๗ เมษายน ๒๕๕๔

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕

บรรดาบทกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มุสลิม” หมายความว่า บุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามโดยการเกิดหรือการเข้ารับอิสลาม

ในภายหลัง

“ศาล” หมายความว่า ศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามหรือผู้พิพากษาหรือคณะตุลาการที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในการพิจารณาพิพากษาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องสิทธิของบุคคล ครอบครัว มรดก ซึ่งมุสลิมเป็นทั้งโจทก์และจำเลย หรือมุสลิมเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท หรือในคดีที่เกี่ยวกับมรดกที่เข้ามรดกเป็นมุสลิม ให้ใช้บังคับตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติหลักกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีครอบครัวมรดกอิสลามที่ประธานศาลฎีกา จุฬาราชมนตรี และกระทรวงยุติธรรม ให้การรับรองแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยการนั้น ไม่ว่ามูลคดีเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ กรณีที่มีความเห็นขัดแย้งหรือต้องตีความตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดก ให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๗ ให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามขึ้นในศาลจังหวัดขอนแก่นที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนด เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกตาม มาตรา ๕ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งหรือคำวินิจฉัยหรือการกระทำใด ๆ ของบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีชอบด้วยหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก

ให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามขึ้นในศาลฎีกา เพื่อพิจารณาพิพากษาคำอุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม

ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม ต้องมีคณะตุลาการอย่างน้อยสองคนและผู้พิพากษาหนึ่งคน จึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม ต้องมีคณะตุลาการอย่างน้อยสามคนและผู้พิพากษาสองคนจึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีได้

ในการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใดที่มีผลทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด จะต้องกระทำโดยเสียงข้างมากของ คณะตุลาการและผู้พิพากษาในองค์คณะนั้น

มาตรา ๘ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคະໂຕະຍຸຕິຮຽນ จะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้านกฎหมายอิสลาม รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

การคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งคະໂຕະຍຸຕິຮຽນตามให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

✓ มาตรา ๙ คະໂຕະຍຸຕິຮຽນเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการเทียบเท่าตำแหน่งผู้พิพากษา โดยให้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการเช่นเดียวกับ ผู้พิพากษา

ให้นำบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ การรักษา วินัย การคัดค้านผู้พิพากษา ของผู้พิพากษามาใช้บังคับกับคະໂຕະຍຸຕິຮຽນโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ให้สำนักงานศาลยุติธรรม จัดให้มีเจ้าหน้าที่ศาลซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านกฎหมายอิสลามหรืออิสลามศึกษาหรือเทียบเท่าเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการฟ้องและดำเนินคดีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

การยื่นคำฟ้อง คำร้อง และคำขอต่อศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ฟ้องคดีอาจมอบอำนาจหรือแต่งตั้งทนายความก็ได้

มาตรา ๑๑ ค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคดีภายในศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับครอบครัวมรดกอิสลามเกิดขึ้นและคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะนำคดีขึ้นสู่ศาล หรือเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเพื่อทำการไกล่เกลี่ย

เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยหรือคู่กรณีเสนอข้อตกลงตามคำไกล่เกลี่ย ให้ศาลพิพากษาคดีตามยอมได้

มาตรา ๑๓ ให้ศาลดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาเป็นไปตามหลักกฎหมายอิสลามที่กำหนดในข้อบัญญัติตามมาตรา ๕ และในการนี้ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบหรือซักถามพยานได้เองตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง คู่กรณีสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่อศาลฎีกาแผนกครอบครัวมรดกอิสลามได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งพร้อมค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๕ กระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดีหรือการดำเนินการใดที่มีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ให้นำบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่ว่าด้วยการพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดคดีสันคดี มาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดคดีสันใจคดีในศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๘ ให้โอนบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องแล้วหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลใดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๔๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นคดีของศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามในจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๙ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งคะโต๊ะยุติธรรมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๔๕ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับ ให้มีฐานะเป็นคะโต๊ะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ในระยะเริ่มแรก ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด ผู้พิพากษาศาลจังหวัดในจังหวัดที่จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลาม ดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลจังหวัด ผู้พิพากษาศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามอีกหนึ่งตำแหน่งด้วย ให้สำนักงานประจำศาลจังหวัดในจังหวัดที่จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลจังหวัด เป็นหน่วยงานธุรการในแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามอีกหน้าที่หนึ่งด้วย

.....
.....

๒๕

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี

พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ.

โดยที่บทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๘ ที่บังคับใช้ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่งเป็นจังหวัดที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลในคดีเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก ต้องใช้หลักการทางศาสนาอิสลามมาเป็นหลักในการพิจารณา ส่วนคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามแต่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นซึ่งมีเป็นจำนวนมาก เมื่อมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกที่ไม่อาจตกลงกันในท้องถิ่นได้ ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาไปตามหลักแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งถือเป็นความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นเพื่อขจัดความแตกต่างและสร้างความเป็นธรรมให้แก่กลุ่มประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้การพิจารณาพิพากษาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องสิทธิของบุคคลครอบครัว มรดก ซึ่งเป็นมุสลิมทั้งโจทก์และจำเลย หรือมุสลิมเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่ข้อพิพาท ให้ใช้บังคับตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติหลักกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีครอบครัวมรดกอิสลามแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรณีที่มีความเห็นขัดแย้งหรือต้องตีความตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดก ให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด (ร่างมาตรา ๕ และมาตรา ๖)

๒.๒ กำหนดให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามขึ้นในศาลจังหวัดและศาลฎีกา เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดก และกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจังหวัดและศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดคุณสมบัติ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ การรักษา
วินัย การคัดค้านผู้พิพากษาของคณะตุลาการศาลยุติธรรมโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรมมาบังคับใช้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙)

๒.๕ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรม จัดเจ้าหน้าที่ศาลที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี
ด้านกฎหมายอิสลามให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้ฟ้องคดีครอบครัวมรดกอิสลาม (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๖ กำหนดค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดี กระบวนการพิจารณา การอุทธรณ์คำพิพากษา
หรือคำสั่งและการบังคับคดี โดยให้ดำเนินการพิจารณาตามหลักกฎหมายอิสลามและให้นำบทบัญญัติของ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่ว่าด้วยการพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดตัดสินคดีมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๑ ถึงมาตรา ๑๖)

๒.๗ กำหนดบทเฉพาะกาลโดยให้โอนบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องแล้วหรืออยู่ระหว่างการ
พิจารณาคดีของศาล ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นคดีของศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม
ในจังหวัดนั้น นอกจากนั้น กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณะตุลาการศาลยุติธรรม ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผล
ใช้บังคับมีฐานะเป็นคณะตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ และในระยะเริ่มแรกให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดในจังหวัดที่จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษา
หัวหน้าศาลแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลจังหวัด ผู้พิพากษาศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัว
และมรดกอิสลามอีกตำแหน่งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๘ ถึงมาตรา ๒๐)

(สำเนา)

เลขรับ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๒๗ ม.ค. ๒๕๕๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติ
๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบกันมา เพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิรัตน์ กัลยาศิริ ผู้เสนอ
(นายวิรัตน์ กัลยาศิริ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) โกวิท ธารณา ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ฐนโรจน์ โรจนกุลเสฏฐ์ ผู้เสนอ
(นายโกวิท ธารณา) (นายฐนโรจน์ โรจนกุลเสฏฐ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) อภิชาติ การิกานูจน์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) อภิวัฒน์ เงินหมื่น ผู้เสนอ
(นายอภิชาติ การิกานูจน์) (นายอภิวัฒน์ เงินหมื่น)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) ณ์ภูพล ทีปสุวรรณ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ธนา ชีรวินิจ ผู้เสนอ
(นายณ์ภูพล ทีปสุวรรณ) (นายธนา ชีรวินิจ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) นาลยา เบ็ญจศิริวรรณ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) รัชฎาภรณ์ แก้วสนิท ผู้เสนอ
(นางนาลยา เบ็ญจศิริวรรณ) (นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ)	ชุมพล จุลใส (นายชุมพล จุลใส)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	สากร ม่วงศิริ (นายสากร ม่วงศิริ)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	สาคร เกี้ยวข้อง (นายสาคร เกี้ยวข้อง)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	อสิ มะหะมัดยั้งกี (นายอสิ มะหะมัดยั้งกี)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	สมควร โอบอ้อม (นายสมควร โอบอ้อม)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	อับดุลการิม เต็งระเกีนา (นายอับดุลการิม เต็งระเกีนา)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	ภุขงค์ รุ่งโรจน์ (นายภุขงค์ รุ่งโรจน์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว (นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	ประพนธ์ นิลวัชรมณี (นายประพนธ์ นิลวัชรมณี)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	เจือ ราชสีห์ (นายเจือ ราชสีห์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	อภิชาติ สุภาแพ่ง (นายอภิชาติ สุภาแพ่ง)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ธารา ปิตุเตชะ (นายธารา ปิตุเตชะ)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	ธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์ (นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พิมพ์ภัทรา วิชัยกุล (นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	เฉลิมชัย ศรีอ่อน (นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	มนตรี ปาน้อยนนท์ (นายมนตรี ปาน้อยนนท์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	มานิตย์ ภาวสุทธิ์ (นายมานิตย์ ภาวสุทธิ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ประพร เอกอูร์ (นายประพร เอกอูร์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	ทศพล เพ็งส้ม (นายทศพล เพ็งส้ม)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	กัมพล สุภาแพ่ง (นายกัมพล สุภาแพ่ง)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	
(ลงชื่อ)	มารุต บุญมี (นายมารุต บุญมี)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	สินิตย์ เลิศไกร (นายสินิตย์ เลิศไกร)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	

๑.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการ
พิจารณาคดี พ.ศ. ...

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกให้สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม และเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม รวมทั้งปรับปรุงการพิจารณาคดีในศาล และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมนอกศาล รวมทั้งให้มีศาลเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามหรือผู้พิพากษาหรือ
ตะโตะยุติธรรมที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในการพิจารณาพิพากษาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องสิทธิของ
บุคคล ครอบครัว มรดก ซึ่งมุสลิมเป็นทั้งโจทก์และจำเลย หรือมุสลิมเป็นผู้เสนอคำขอในคดี
ที่ไม่มีข้อพิพาท หรือในคดีที่เกี่ยวกับมรดกที่เจ้ามรดกเป็นมุสลิม ให้ใช้บังคับตามหลักกฎหมาย
อิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติหลักกฎหมายและวิธีพิจารณาคดี
ครอบครัวมรดกอิสลามที่ประธานศาลฎีกา จุฬาราชมนตรี และกระทรวงยุติธรรม ให้การรับรอง
แทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการนั้น ไม่ว่าจะมูลคดีเกิดขึ้นก่อน
หรือหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ กรณีที่มีความเห็นขัดแย้งหรือต้องตีความตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วย
ครอบครัวมรดก ให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามเป็นผู้วินิจฉัย
ชี้ขาด

มาตรา ๗ ให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามขึ้นในศาลจังหวัดตามที่มี
พระราชกฤษฎีกากำหนด เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้กฎหมาย
อิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกตามมาตรา ๕ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง
ให้เพิกถอนคำสั่งหรือคำวินิจฉัยหรือการกระทำใด ๆ ของบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีขอบ
ด้วยหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก

ให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามขึ้นในศาลฎีกา เพื่อพิจารณาพิพากษา
คำอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม

มาตรา ๘ องค์คณะผู้พิพากษาของศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามจะต้อง
ประกอบด้วยตะโตะยุติธรรมจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนและผู้พิพากษาอีกหนึ่งคน จึงจะเป็น
องค์คณะในการพิจารณาพิพากษา

องค์คณะผู้พิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามจะต้องประกอบด้วย
ตะโตะยุติธรรมจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและผู้พิพากษาอีกสองคนจึงจะเป็นองค์คณะ
ในการพิจารณาพิพากษา

ในการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใดที่มีผลทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด จะต้องกระทำโดยเสียงข้างมากของคณะตุ้ะยุติธรรมและผู้พิพากษาในองค์คณะนั้น

มาตรา ๙ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งคณะตุ้ะยุติธรรมจะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้านกฎหมายอิสลาม รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้พิพากษา ยกเว้นมาตรา ๒๖ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ.๒๕๔๓

ให้ทำการคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งคณะตุ้ะยุติธรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ให้คณะตุ้ะยุติธรรมมีฐานะเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการเทียบเท่าตำแหน่งผู้พิพากษา โดยให้ได้รับเงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการเช่นเดียวกับผู้พิพากษา

ให้นำบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ การรักษาวินัย การคัดค้านผู้พิพากษา ของผู้พิพากษามาใช้บังคับกับคณะตุ้ะยุติธรรมโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและความยุติธรรมให้แก่ผู้ฟ้องคดีในการฟ้องคดีครอบครัวมรดกอิสลามต่อศาล ให้สำนักงานศาลยุติธรรม จัดให้มีเจ้าหน้าที่ศาลซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านกฎหมายอิสลามหรืออิสลามศึกษาหรือเทียบเท่าเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการฟ้องและดำเนินคดีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

การยื่นคำฟ้อง คำร้องและคำขอต่อศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ฟ้องคดีอาจมอบอำนาจหรือแต่งตั้งทนายความก็ได้

มาตรา ๑๒ ค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคดีภายในศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ เมื่อมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับครอบครัวมรดกอิสลามเกิดขึ้นและคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะนำคดีขึ้นสู่ศาล หรือเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเพื่อทำการไกล่เกลี่ย

เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยหรือคู่กรณีเสนอข้อตกลงตามคำไกล่เกลี่ย ให้ศาลพิพากษาคดีตามยอมได้

มาตรา ๑๔ ให้ศาลดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาเป็นไปตามหลักกฎหมายอิสลามที่กำหนดในข้อบัญญัติตามมาตรา ๕ และในการนี้ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบหรือซักถามพยานได้เองตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ ในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง คู่กรณีสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่อศาลฎีกาแผนกครอบครัวมรดกอิสลามได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งพร้อมค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ กระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดีหรือการดำเนินการใดที่ไม่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ให้นำบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนที่ว่าด้วยการพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดตัดสินคดี มาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดตัดสินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๙ ให้โอนบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องแล้วหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลใดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ.๒๕๔๙ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นคดีของศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามในจังหวัดนั้น

มาตรา ๒๐ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตะโตะยุติธรรมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๔๙ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้มีฐานะเป็นตะโตะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๑ ในระยะเริ่มแรก ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด ผู้พิพากษาศาลจังหวัด ในจังหวัดที่จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลาม ดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลจังหวัด ผู้พิพากษาศาลจังหวัดแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามอีกหนึ่งตำแหน่งด้วย

ให้สำนักงานประจำศาลจังหวัดในจังหวัดที่จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลจังหวัด เป็นหน่วยงานธุรการในแผนกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามอีกหนึ่งที่หนึ่งด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. ...

อนุกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนในกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชนสภาผู้แทนราษฎร อนุกรรมการการศาสนาอิสลาม ในกรรมาธิการการศาสนา สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดน ภาคใต้ (สสต.) ศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการอิสลาม ประจำจังหวัดสงขลา กับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว มรดกและการพิจารณาคดี พ.ศ. ... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรค ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวมรดก ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนชาวไทยที่นับถือ ศาสนาอิสลาม รวมทั้งปรับปรุงการพิจารณาคดีในศาล และการอำนวยความสะดวกนอกระบบศาล รวมทั้งให้มีศาลเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน ๒๑ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ กำหนดให้จัดตั้งแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามขึ้นในศาลจังหวัด อยู่ภายใต้สำนักงาน ศาลยุติธรรมและเปิดทำการในศาลจังหวัดแต่ละจังหวัด

๒.๒ กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาในศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามในศาลชั้นต้น ประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น ๑ คน ตะเีตะยุติธรรม ๒ คน

๒.๓ กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาในศาลฎีกาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลฎีกา ๒ คน ตะเีตะยุติธรรม ๓ คน

๒.๔ ใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาของศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลาม

๒.๕ ให้ใช้กฎหมายฉบับนี้ทั่วราชอาณาจักร แต่ในชั้นแรกอาจเปิดทำการเป็นการถาวรใน จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล และเปิดแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามกลาง ส่วนจังหวัดอื่นอาจใช้ศาลเคลื่อนที่

๒.๖ ให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคดีนอกศาลได้

๒.๗ กระบวนพิจารณาและกฎหมายลักษณะพยานให้เป็นไปตามหลักกฎหมายอิสลาม

๒.๘ ศาลแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามมีสองชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น และศาลฎีกา